

Lovforslag nr. L 111. Fremsat den 17. november 2004 af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om sygehusvæsenet

(Driftsoverenskomster med hospicer og frister for tilbud om alkoholbehandling)

§ 1

I lov om sygehusvæsenet, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 28. august 2003, som ændret ved § 1 i lov nr. 441 af 9. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. I § 3 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

”Stk. 5. Amtsrådet indgår driftsoverenskomst med selvejende hospicer, som er beliggende i amtskommunen, og som ønsker at indgå aftale om tilbud af hospicepladser. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler herom, herunder om det antal hospicepladser, som et amtsråd skal tilbyde at indgå driftsoverenskomst om samt om vilkår for driftsoverenskomsten.”

Stk. 5 bliver herefter stk. 6.

2. I § 5, stk. 14, indsættes som 2. pkt.

”Det samme gælder for patienter, der er indlagt på et hospice, der har driftsoverenskomst med et amtsråd i henhold til § 3, stk. 5.”

3. I § 16 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

”Stk. 5. Alkoholbehandling skal iværksættes senest 14 dage efter, at alkoholmisbrugeren har henvendt sig til amtskommunen med ønske om at komme i behandling.”

Stk. 5 bliver herefter stk. 6.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2005.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål

Regeringen ønsker, at der skal være et stærkt sundhedsmæssigt og socialt sikkerhedsnet parat, når der opstår behov for det.

Sundhedsvæsenet skal indrettes efter patienternes behov og forskellighed og respekten for den enkelte patient skal styrkes, ikke blot i forhold til de stærke patienter, som kan gøre opmærksom på deres behov, men også i forhold til de svage i samfundet.

Hospicer

De døende skal sikres en sammenhængende og kvalificeret pleje og behandling i trygge rammer. De skal også, når behovet opstår, kunne vælge, hvor de vil tilbringe den sidste tid. Derfor ønsker regeringen, at der etableres hospicer i alle amter, så døende i hele landet får en reel mulighed for at vælge, om de vil tilbringe den sidste tid i hjemmet, på sygehus eller på hospice.

På den baggrund foreslås med dette lovforslag, at der indføres en pligt for alle amter til at tilbyde at indgå driftsoverenskomst med et selvejende hospice i amtet, som lever op til Sundhedsstyrelsens retningslinier for palliativ indsats.

Der har været afsat puljer på finanslov 2003 og 2004 til at fremme og støtte nye selvejende hospicer, som har opnået driftsoverenskomst med et eller flere amter. Med støtte fra de to hospicepuljer er antallet af hospicer i amterne fordoblet – fra 5 til 10 hospicer.

Med tilskud fra 2003 puljen er Hospice Fyn etableret, mens Hospice Sjælland snart er færdigetableret. Med 2004 puljen vil der kunne ydes tilskud til etablering af Hospice Sønderjylland, Hospice Sydvestjylland og Hospice Arresødal i Frederiksborg Amt.

I forvejen er der Sankt Lukas Hospice i Københavns Amt, Diakonissestiftelsen Hospice på Frederiksberg og Sct. Maria Hospice i Vejle Amt, som er omfattet af sygehusloven. Hertil kommer Kamillianergaarden Hospice i Nordjyllands Amt. Udover disse selvejende hospicer er der det kommunale Hospice Søholm i År-

hus Kommune, der har indgået driftsoverenskomst om 2 af hospicets i alt 11 pladser med Århus Amt.

Flere selvejende hospicer er kvalificerede og står parate til at indgå driftsoverenskomst med de amter, som endnu ikke har et hospice.

I forbindelse med finanslovsaftalen 2005 er det aftalt mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne, at der skal sikres et landsdækkende hospicetilbud svarende til minimum 12 pladser i hvert amt. Det indebærer, at der vil være behov for etablering af en række nye hospicepladser i de amter, hvor der ikke er et sådant tilbud i dag. På den baggrund er parterne enige om at afsætte en pulje på yderligere 60 mio. kr. i 2005 og 40 mio. kr. i 2006 og fremefter til etablering og drift af nye hospicepladser.

Puljen udmøntes efter ansøgning, således at kriteriet om geografisk spredning sikres bedst muligt. Puljen kan også anvendes til udvidelse af kapaciteten på eksisterende selvejende hospicer. Det er en forudsætning, at hospicerne lever op til Sundhedsstyrelsens retningslinier om palliativ indsats.

Et hospice vil kunne få betydning for mange andre patienter, end dem som dør i en hospiceseng, især hvis amtet i forbindelse med indgåelse af en driftsoverenskomst skaber betingelser for et samarbejde, fx via palliative teams mellem hospicet og sygehusene i amtet, hjemmesygeplejen og de praktiserende læger. Et sådant samarbejde kan få betydning for døende patienter både i hjemmet, på plejehjem og ikke mindst på sygehusene - hvor de fleste dør.

Det foreslås, at indenrigs- og sundhedsministeren får bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler bl.a. om antallet af hospicepladser, som amtsrådet skal tilbyde at indgå driftsoverenskomst om samt vilkår for driftsoverenskomsten.

Det er hensigten administrativt at fastsætte, at hvert amt og Hovedstadens Sygehusfællesskab får pligt til at have driftsoverenskomst med private hospicer om minimum 12 hospicepladser. For Bornholms Kommune vil der blive fastsat særlige regler.

Det vil også administrativt blive fastsat, at det er en betingelse for driftsoverenskomst, at det selvejende

hospice lever op til Sundhedsstyrelsens retningslinier vedr. palliativ indsats.

Det foreslås i øvrigt, at der, ligesom det gælder for de i øvrigt af sygehusloven omfattede hospicer, indføres en adgang for kommunal medfinansiering af hospiceophold.

Alkoholbehandling

Det foreslås herudover, at alkoholbehandling skal iværksættes senest 14 dage efter, at alkoholmisbrugere har henvendt sig til amtskommunen med ønske om at komme i behandling.

I forlængelse af sidste års satspuljeaftale, hvor der blev afsat midler til flere alkoholbehandlingspladser, er partierne bag aftalen enige om at afsætte midler til indførelse af en egentlig alkoholbehandlingsgaranti. Forslaget er således en opfølgning på aftalen om satspuljen på det sociale område for 2005 - 2008.

Forslaget indebærer en ret for alkoholmisbrugeren til at modtage og en pligt for amtskommunen til at tilbyde alkoholbehandling senest 14 dage efter, at en alkoholmisbruger har henvendt sig til amtskommunen med ønske om at komme i behandling.

Derved sikres, at ingen alkoholmisbruger, der ønsker at komme i behandling, afvises. Endvidere mindskes risikoen for, at en alkoholmisbruger, der har henvendt sig med ønske om at komme i behandling, mister motivationen for behandling, inden denne sættes i værk.

Amtskommunen beslutter, hvilken type af behandling misbrugeren skal henvises til på baggrund af en udredning af misbrugerens ønsker og samlede situation. Udredningen påbegyndes, når borgeren henvender sig med et ønske om hjælp til at gøre noget ved sit alkoholproblem. Det betyder, at det - ligesom praksis er i dag - er op til amtet at vurdere, om en alkoholmisbruger skal tilbydes ambulans behandling på et alkoholambulatorium, dag- eller døgnbehandling på en behandlinginstitution eller eventuelt anden form for behandling. Alkoholmisbrugeren kan således ikke selv frit vælge mellem behandlingstilbudene.

For at sikre, at der også fremover vil være et behandlingstilbud til de svageste alkoholmisbrugere, er der ved satspuljeforliget ligeledes afsat midler til en forøgelse af antallet af døgnbehandlingspladser. Midlerne fordeles ved en ansøgningspulje som fripladser til alkoholbehandling på behandlingshjem for alkoholmisbrugere. Beløbet udgør 18 mio. kr. i 2005, 19 mio. kr. i 2006 og 29 mio. kr. i hvert af årene 2007 - 2008.

2. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Hospicer

Det skønnes, at forslaget om, at amterne skal indgå driftsoverenskomst med selvejende hospicer i amtet, vil indebære en årlig udgift for amterne ved drift af sammenlagt 80 ekstra hospicepladser. Udgiften hertil anslås til årligt 1 mio. kr. pr. hospiceplads.

Døg skønnes det, at amterne og kommunerne til gengæld vil kunne spare udgifter til sygehusbehandling, hjemmesygepleje og bistand fra praktiserende læger svarende til sammenlagt 40 mio. kr.

Med denne besparelse skønnes forslaget at medføre årlige merudgifter for amterne og kommunerne på i alt 40 mio. kr., når alle 80 hospicesenge er etableret og sat i drift.

Amtskommuner får begrænset administration ifbm. indgåelse af driftsoverenskomst med selvejende hospicer.

Alkoholbehandling

I satspuljeforliget for 2005 - 2008 er afsat 25 mio. kr. i 2005 og 30 mio. kr. i hvert af årene 2006 - 2008 til indførelse af alkoholbehandlingsgarantien.

Satspuljepartierne er enige om, at der kan ske efterregulering af det afsatte beløb, når det endelige træk på ordningen kendes. Samtidig er partierne enige om at omkontere midler, så behandlingsgarantien også gælder for indsatte i fængslerne.

3. Lovforslagets miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ikke miljømæssige konsekvenser.

4. Lovforslagets erhvervmæssige konsekvenser

Lovforslaget forventes at medføre positive økonomiske konsekvenser og begrænsede administrative konsekvenser for de selvejende hospicer og alkoholbehandlinginstitutioner, som vil blive berørt af forslaget.

5. Lovforslagets EU-retlige aspekter

EF-Domstolen har i en række nyere afgørelser fastslået, at hospitalsydelser er omfattet af EF-traktatens bestemmelser om den fri bevægelighed for tjenesteydelser. Dette indebærer, at medlemsstater alene kan lægge hindringer i vejen for udveksling af tjenesteydelser, såfremt hindringen kan retfærdiggøres og er proportional. Domstolen har bl.a. i sagen C 385/99 Müller-Fauré af 13. maj 2003 fastslået, at et krav om forhåndsgodkendelse fra en medlemsstats myndighe-

F. t. l. vedr. sygehusvæsenet

der til indlæggelse på hospital i en anden medlemsstat er berettiget ud fra hensynet til planlægning af eksempelvis antallet af hospitaler, deres geografiske spredning, deres lægelige ydelser, indretning og udstyr mv., jf. dommens præmis 77. Domstolen fastslog, at et sådant krav var både nødvendigt og rimeligt.

Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering, at kravet om geografisk spredning af selvejende hospicer i amterne, jf. forslaget § 3, stk. 5, kan retfærdiggøres under hensyntagen til, at et hospice vil kunne få betydning for mange andre patienter end hospicepatienterne, ved at amtet i forbindelse med indgåelse af en driftsoverenskomst kan skabe betingelser for et samarbejde, fx via palliative teams mellem hospicet og sygehusene i amtet, hjemmesygeplejen og de praktiserende læger. Et sådant samarbejde kan således få betydning for døende patienter både i hjemmet, på plejehjem og ikke mindst på sygehusene - hvor de fleste dør.

6. Høring

Lovforslaget er sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer og foreninger m.v.:

Amtsrådsforeningen

Hovedstadens Sygehusfællesskab
Kommunernes Landsforening
Københavns Kommune
Frederiksberg Kommune
Sygesikringens Forhandlingsudvalg
Den Almindelige Danske Lægeforening
Dansk Sygeplejeråd
Dansk Farmaceutforening
Dansk Psykolog Forening
Forbundet af Offentligt Ansatte
Den centrale videnskabssetiske Komité
Hospice Forum Danmark
Kræftens Bekæmpelse
De Samvirkende Invalideorganisationer
Patientforeningen i Danmark
Patientforum
Forbrugerrådet
Center for Små Handicapgrupper
Dansk Handicap Forbund
Alkoholpolitisk Landsråd
KFUM's Sociale Arbejde i Danmark
Blå Kors Danmark
Lænkeambulatorierne i Danmark
Minnesotaforeningen.

Samlet vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindred- gifter	Negative konsekvenser/merudgif- ter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Forslaget vedr. hospicer skønnes at medføre årlige merudgifter for amterne og kommunerne på i alt 40 mio. kr., når alle 80 hospicesenge er etableret og sat i drift. I satspuljeforliget for 2005 – 2008 er afsat 25 mio. kr. i 2005 og 30 mio. kr. i hvert af årene 2006 – 2008 til indførelse af alkoholbehandlingsgarantien. Satspuljepartierne er enige om, at der kan ske efterregulering af det afsatte beløb, når det endelige træk på ordningen kendes. Samtidig er partierne enige om at omkontere midler, så behandlingsgarantien også gælder for indsatte i fængslerne.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Amtskommuner får begrænset administration ifbm. indgåelse af driftsoverenskomst med selvejende hospicer
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget får positive økonomiske konsekvenser for de selvejende hospicer og alkoholbehandlingsinstitutioner, som bliver berørt af det.	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget forventes at medføre begrænsede administrative konsekvenser for de selvejende hospicer, som vil blive berørt af det.	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Der henvises til pkt. 5 om lovforslagets EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1, nr. 1

Forslaget indebærer, at de amtskommuner, som endnu ikke har et hospice, skal tilbyde driftsoverenskomst med et selvejende hospice, som er beliggende i amtet, hvis hospicet ønsker det.

Det drejer sig om Viborg Amt, Ringkøbing Amt, Storstrøms Amt, Vestsjællands Amt og Bornholms Kommune. Derudover har Frederiksborg Amt kun driftsoverenskomst om 6 pladser på Arresødal Hospice, Sønderjyllands Amt har aftale om 6-12 pladser på Hospice Sønderjylland og Ribe Amt har aftale om 6-12 pladser på Hospice Sydvestjylland. Århus Amt har driftsoverenskomst om 2 pladser med det kommunale

Hospice Søholm ud af hospicets i alt 11 hospicepladser.

Det foreslås, at indenrigs- og sundhedsministeren får bemyndigelse til at fastsætte, hvor mange hospicepladser det enkelte amt og Hovedstadens Sygehusfællesskab som minimum skal tilbyde at indgå aftale om med det enkelte hospice. Bemyndigelsen forventes udmøntet, således at antallet som udgangspunkt skal være 12 hospicepladser, som anbefalet i Sundhedsstyrelsens retningslinier vedr. palliativ indsats.

Bemyndigelsen vil endvidere blive anvendt til at bestemme, at amter, som har indgået en driftsoverenskomst om en andel af hospicepladserne på et selvejende hospice, skal tilbyde hospicet at udvide driftsoverenskomsten. Fx vil et amt, som har indgået driftsover-

enskomst om 6 pladser på et hospice med 12 pladser, skulle indgå driftsoverenskomst også for de resterende 6 pladser.

Efter forslaget fastsætter indenrigs- og sundhedsministeren nærmere regler om amtskommunens indgåelse af driftsoverenskomst med selvejende hospicer, herunder om antallet af hospicepladser, som amtskommunen skal indgå driftsoverenskomst om samt om vilkår for driftsoverenskomsten.

Denne bemyndigelse vil bl.a. blive benyttet til at bestemme, at det er en betingelse for driftsoverenskomst, at det selvejende hospice lever op til Sundhedsstyrelsens retningslinier vedr. palliativ indsats, og at hospicet skal dokumentere dette.

Der vil i øvrigt på finanslov 2005 blive afsat en hospicepulje, som det forventes, at de nye hospicer vil søge etableringstilskud fra. Tilskud fra puljen vil bl.a. kunne gøres betinget af, at hospicerne søger om at blive omfattet af det frie sygehusvalg, hvilket indenrigs- og sundhedsministeren kan godkende efter bestem-

melsen i § 3, stk. 5 i sygehusloven (som efter lovforslaget bliver til § 3, stk. 6).

Til § 1, nr. 2

Forslaget indebærer, at bopælsamtskommunen kan opkræve betaling af bopælskommunen for patienter, der er indlagt på de af forslaget omfattede hospicer, svarende til sengedagstaksten for færdigbehandlede patienter, jf. lovens § 12.

Til § 1, nr. 3

Forslaget indebærer en ret for alkoholmisbrugere til at modtage og en pligt for amtskommunen til at tilbyde alkoholbehandling senest 14 dage efter, at alkoholmisbrugeren har henvendt sig til amtskommunen med ønske om at komme i behandling.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2005.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 3**
(...)

I lov om sygehusvæsenet, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 28. august 2003, som ændret ved § 1 i lov nr. 441 af 9. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. I § 3 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

”Stk. 5. Amtsrådet indgår driftsoverenskomst med selvejende hospicer, som er beliggende i amtskommunen, og som ønsker at indgå aftale om tilbud af hospicepladser. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler herom, herunder om det antal hospicepladser, som et amtsråd skal tilbyde at indgå driftsoverenskomst om samt om vilkår for driftsoverenskomsten.”

Stk. 5 bliver herefter stk. 6.

§ 5
(...)

Stk. 14. Bopælsamtskommunen kan opkræve betaling af bopælskommunen for patienter, der er indlagt på et hospice, der er nævnt i stk. 3, svarende til sengedagstaksten for færdigbehandlede patienter, jf. § 12.

I § 5, stk. 14, indsættes som 2. pkt.

”Det samme gælder for patienter, der er indlagt på et hospice, der har driftsoverenskomst med et amtsråd i henhold til § 3, stk. 5.”

§ 16
(...)

3. I § 16 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

”Stk. 5. Alkoholbehandling skal iværksættes senest 14 dage efter, at alkoholmisbrugeren har henvendt sig til amtskommunen med ønske om at komme i behandling.”

Stk. 5 bliver herefter stk. 6.

Til lovforslag nr. L 111. Skriftlig fremsættelse (17. november 2004)

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet (Driftsoverenskomster med hospicer og frister for tilbud om alkoholbehandling)

(Lovforslag nr. L 111).

Som opfølgning på finanslovsaftalen for 2005 foreslår regeringen, at der indføres en pligt for alle amter til at indgå driftsoverenskomst med et selvejende hospice i amtet. Indenrigs- og sundhedsministeren bemyndiges til at fastsætte aftalevilkår mv. og, at hvert amt og Hovedstadens Sygehusfællesskab får pligt til at have driftsoverenskomst med private hospicer om minimum 12 hospicepladser. For Bornholms Kommune vil blive fastsat særlige regler.

I forbindelse med finanslovsaftalen 2005 har regeringen aftalt med Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne at afsætte en hospicepulje på 60 mio. kr. i 2005 og 40 mio. kr. i 2006 og fremefter til støtte til etablering og drift af nye hospice-

pladser. Flere selvejende hospicer er kvalificerede og står parate til med støtte fra puljen at indgå driftsoverenskomst med de amter, som endnu ikke har et hospice.

Det foreslås i øvrigt, at der, ligesom det gælder for de i øvrigt af sygehusloven omfattede hospicer, indføres en adgang for kommunal medfinansiering af hospiceophold.

Herudover foreslås som opfølgning på satspuljeforliget, at der indføres en ret for alkoholmisbrugere til at modtage og en pligt for amtskommunen til at tilbyde alkoholbehandling senest 14 dage efter, at en alkoholmisbruger har henvendt sig til amtskommunen med ønske om at komme i behandling.

Formålet er at sikre, at ingen alkoholmisbruger, der ønsker at komme i behandling, afvises. Endvidere mindskes risikoen for, at en alkoholmisbruger, der har henvendt sig med ønske om at komme i behandling, mister motivationen for behandling, inden denne sættes i værk.

Idet jeg henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale det til Folketingets velvillige behandling.